

Gijsbert van Hoogeverst restauratiearchitect van het Rijksmuseum

In 2001 won het Amersfoorts architectenbureau Van Hoogeverst Architecten de architectenselectie voor de restauratie van het Rijksmuseum in Amsterdam. De selectie werd uitgeschreven onder het motto 'voorwaarts met Cuypers'. Hiermee werd aangegeven enerzijds te willen vernieuwen zodat het museum weer voldoet aan moderne eisen. Anderzijds wilde men de kwaliteit van het verloren gegane Cuypersconcept weer in ere herstellen. Het was de taak van de restauratiearchitect om naast het herstel van het monumentale casco, eerherstel van Cuypers te integreren in het project.

Visie Van Hoogeverst gerealiseerd

In het visiedocument van Van Hoogeverst Architecten, waarmee het bureau de architectenselectie won, is een reconstructie van de oorspronkelijke decoratie in enkele grote museumzalen op de verdieping gevisualiseerd in aquarellen, nu te zien in de expositie 'The making of the Rijksmuseum' in het Rijksmuseum. De kleurrijke Cuypersdecoratie was in de vorige eeuw verdwenen onder witsellagen omdat men het te druk vond. Ook nu was men bang dat een reconstructie van het rijke kleurenpalet van Cuypers zou conflicteren met de expositie. Van Hoogeverst stelde voor om deelreconstructies te maken in de Eregalerij en de Voorhal. Hierdoor raakten alle betrokkenen overtuigd van de meerwaarde van het Cuypersconcept. Conform de visie van Van Hoogeverst werden in de Voorhal, de Eregalerij, de Rembrandtzaal, de bibliotheek en de trappenhuisen de schilderijen van Cuypers in ere hersteld.

Reconstructie terrazzo-mozaïekvloer in de Voorhal, een unicum in Nederland

Carien de Boer-van Hoogeverst, architectuurhistoricus bij Van Hoogeverst Architecten, heeft archiefonderzoek gedaan voor de reconstructies van de Cuypers. Haar mooiste werk deed zij aan de reconstructie van de terrazzo-mozaïekvloer in de Voorhal. In deze ruimte is als enige museumruimte de oorspronkelijke vloer teruggebracht met 32 figuren en 19 non-figuratieve voorstellingen in mozaïek. Ook de 4 tekstbanden en geometrische vormen zijn uitgevoerd in mozaïek en sluiten naadloos aan bij de terrazzo vloerdelen. Qua omvang, in totaal 492 m², en in zijn soort een unieke vloer voor Nederland. De uitstraling van het complete Cuypersconcept in de Voorhal maakt dat de ruimte zelf eigenlijk onderdeel is geworden van de museumcollectie.

Omvangrijk herstel van het monumentale casco

In het Voorlopig Ontwerp van Van Hoogevest wordt naast reconstructie van de decoratie ook voorgesteld om de oorspronkelijke ruimtelijkheid van Cuypers' museumzalen te reconstrueren. Deze ruimtes waren in het verleden verkleind door verlaagde plafonds, scheidingswanden en voorzetwanden. Dit voorstel is opgenomen in de uitwerking van de plannen naar het Definitieve Ontwerp. De verwijdering van alle latere toevoegingen in het museumgebouw vond plaats onder directie van Van Hoogevest Architecten. Alle nieuwe installatietechnieken zijn onzichtbaar geïntegreerd in het monumentale casco en boven de glaskappen van de museumzalen. De gevels aan de binnenplaatsen die bij de inbouw van museumzalen in de jaren 60 van de vorige eeuw zwaar waren beschadigd, zijn ontdaan van later aangebrachte verflagen. Daarna volgde de restauratie van de vele aantastingen aan deze gevels, waarbij ruim 46 m³ nieuwe natuursteen werd verwerkt. De bakstenen buitengevels zijn terughoudend gereinigd inclusief de mooie tegeltableaus en het natuurstenen beeldhouwwerk. De daken met leibedekking, de goten, de lichtramen in de dakconstructies en de lichtkappen boven de binnenplaatsen werden vernieuwd.

Projectteam Van Hoogevest Architecten

Restauratiearchitect: Gijsbert van Hoogevest

Projectmanagement: Anton van Daatselaar

Projectleider: Ronald van Wakeren

Architectuurhistorisch onderzoek: Carien de Boer-van Hoogevest

Bouwkundig tekenaar: Esther van der Knaap

Andere betrokkenen:

Herman Bakker, Koos de Blaay, John Beens, René van Buren, Sabine Commu, Hendrik Haafkens, Theo Kelderman, Christian Meindl, Bart van Rhijn, Johan Sleurink, Henk van Spijkeren, Ronald Veltman, Liesbeth Wesseling, Martijn Witte.

Uitvoering reconstructies

Uitvoering reconstructie Cuypersschilderingen: Stichting Restauratie Atelier Limburg

Uitvoering reconstructie terrazzo-mozaïekvloer Voorhal: Candido, in combinatie met het Italiaanse atelier van Valerio Lenarduzzi voor de mozaïeken onderdelen.

Enkele relevante publicaties

Over de reconstructie van de terrazzo-mozaïekvloer:

Carien de Boer-van Hoogevest, **The Rijks museum Bulletin**, 'Reconstruction of the Cuypers Floor in the Entrance Hall', pp. 60 – 78, 2013.

Over de visie van Van Hoogevest Architecten:

Carien de Boer-van Hoogevest, Jaarboek Cuypersgenootschap 2002/2003, Restaureren, 'Een visie op de huidige restauratiepraktijk', pp. 27 – 33, 2005 Amsterdam.